

METASYNTESE

Living with the symptoms of ADHD in adulthood – how do they manage? A meta synthesis

13. september 2013

METASYNTESE

Arbejdet frem mod en metasyntese

ADHD – METASYNTESE

Kontekst og indledende overvejelser

ADHD karakteriseret af symptomerne: uopmærksomhed, rastløshed, impulsivitet og hyperaktivitet

ADHD debatteres i medierne, der skal gøres noget? Men hvad?

To opfattelser:

1. Helt almindelige urolige børn, især drenge, kan ikke sidde stille, skal være i almindelige institutioner – børnehaver, skoler
2. Børn med særlige vanskeligheder, der bedst hjælpes i særlige institutioner, hvor man kan tage højde for deres vanskeligheder.

ADHD – METASYNTESE

Sygdommen/tilstanden opstår i barndommen og indtil omkring 1990 var den gængse opfattelse, at børnene typisk ved puberteten voksede ud af sygdommen.

Nej, tilstanden fortsætter for nogle ind i voksenalderen.

Nogle diagnosticeres først i voksenalderen og har levet med sygdommen.

ADHD – METASYNTESE

Overvejelse

så gad vide hvordan de har klaret sig? hvordan har de oplevet at leve med sygdommen?

Indledende spørgsmål

spørgsmålet er, hvordan har voksne der først blev diagnosticeret i voksenalderen levet med sygdommen

ADHD – METASYNTESE

Hvorfor skal vi så vide det?

Viden om, voksne med ADHD, der har klaret sig godt kan give viden om, hvad der gør at de har klaret sig til trods for de negative symptomer, og så inddrage disse erfaringer i tilrettelæggelsen tilbud til og rådgiver børn og unge med ADHD.

ADHD – METASYNTESE

Evidens

- ① Anbefalinger og tiltag må bygge på evidens, det er derfor oplagt at udarbejde et systematisk review.
- ② Men hvilken type?
- ③ Hvad lægger spørgsmålet op til?

ADHD – METASYNTESE

Kvalitative studier

- ✓ Spørgsmålet lægger klart op til at hente viden fra kvalitative studier, som netop fokuserer på at undersøge og forstå fænomener og besvare spørgsmål om hvordan social erfaring er udviklet og giver mening i en kontekst af menneskelig erfaring.
- ✓ Evidens fra kvalitative studier er uvurderlige ift. at forstå hvordan individer og samfund forstår og håndterer deres egen sundhed og træffer beslutninger i relation til sundhedsydelser
(Pearson, A m.fl. Synthesizing Qualitative Evidence, s.9)

ADHD – METASYNTESE

Kvalitativ forskning søger at **forstå spørgsmålene: 'hvad', 'hvordan' og 'hvorfor'** gennem fortolkende metoder, hvordan intervention inden for sundheds- eller socialsektoren virker (**feasibility**) eller hvad er oplevelsen af at blive udsat for en intervention (**meaningfulness**) snarere end hvorfor interventionerne virker (**efficacy**) eller virker bedst (**effectiveness**)

(Pearson, A m.fl. Synthesizing Qualitative Evidence, s.11)

ADHD – METASYNTESE

- I. Formulere PICO/PICo spørgsmål →
 - II. Udvikle søgestrategi – in- og eksklusionskriterier – KW DB
 - III. Søge evidens (litteratursøgning)
 - IV. Udvælge studierne (af relevans for det fokuserede spørgsmål (phenomenon of interest))
 - V. Vurdere studierne kritisk
 - VI. Dataekstraktion
 - VII. Datasyntese
- (Pearson, A m.fl. Synthesizing Qualitative Evidence, s.31f)

ADHD – PROTOKOL

Protokollen er en plan for det systematiske review

- ✓ sikrer at stringensen bevares
- ✓ definerer reviewets formål og metode
- ✓ Det er en systematisk proces til at udføre og afrapporterer reviewet, og processen bliver transparent og giver læseren mulighed for at se, hvordan fund og anbefalinger er fremkommet.
- ✓ præciserer de kriterier, som reviewer bruger til at in- og ekskludere studier, til at identificere hvilke data, der er af betydning og hvordan de ekstraheres og syntetiseres.

ADHD - PROTOKOL

Indledende litteratursøgning

- Hvad ved vi
- ved vi noget, er der i det hele taget studier om det, man vil vide? ellers kan der jo ikke udarbejdes et review over litteraturen!

Ændring i population

Den indledende søgning gav anledning til at ændre populationen fra at det skulle være voksne, der var diagnosticeret i voksen alderen, ideen var god, men der var ingen studier, derfor blev review-titlen ændret til:

ADHD – PROTOKOLN - PICO

PICo giver mulighed for at fokusere på: **P**opulation – phenomenon of **I**nterest og **C**ontext – dvs. reviewets fokus, afgrænsning, rækkevidde og anvendelighed
(Pearson, A m.fl. Synthesizing Qualitative Evidence, s.33)

FX: Living with symptoms of Attention Deficit-Hyperactivity Disorder (ADHD) in adulthood: a systematic review of qualitative evidence

<i>Population:</i>	<i>(adults with ADHD)</i>
<i>Phenomenon of interest:</i>	<i>(living with symptoms of ADHD)</i>
<i>Context:</i>	<i>(adulthood)</i>

ADHD – METASYNTESE – BAGGRUND

Baggrunden beskriver problematik reviewets 1) population 2) problematik (phenomenon of interest) og 3) kontekst. I baggrundsafsnittet begrundes Reviewet og nøglebegreberne defineres.

Population:

80% af de der diagnosticeres med ADHD i barndommen har fortsat symptomer livet igennem. Prævalens estimeret til 4,4%

Phenomenon of Interest (problematik)

Voksnes oplevelse af at leve med ADHD symptomer, beskyttende faktorer i miljøet

Context

Miljø ifa. Familie, venner, studiekammerater, kolleger, mentorer...

ADHD – METASYNTESE – PROTOKOL

Formål

This systematic review aims to identify the evidence on which to base support when caring for adults with ADHD in order to evolve strategies to help people with ADHD in managing daily life

ADHD – METASYNTESE - PROTOKOL

Review questions:

- How are adults diagnosed with ADHD characterised?
- What is the experience of adults living with symptoms of ADHD?
- Which protective factors in the milieu do adult living with ADHD find important in order to manage daily life skills?

ADHD – METASYNTESE – PROTOKOL

Inklusionskriterier

Voksne diagnosticeret med ADHD defineret som både mænd og kvinder i alderen 16 år og derover

ADHD baseret på diagnosekriterier

- ICD-10 F90
- DSM-IV-TR: 314

ADHD – METASYNTESE – PROTOKOL

Phenomenon of interest

The phenomenon of interest are experiences of how adults with ADHD experience and manage to live with the symptoms of ADHD and links between any protective factors provided by relatives, friends, fellow-students, mentors and colleagues, in order to derive strategies to manage ADHD symptoms

ADHD – METASYNTESE - PROTOKOL

Inkluderede studier

Kvalitative studier ifa. Men ikke begrænset til fænomenologi, grounded theory, etnografi, aktionsforskning feministisk forskning

ADHD – METASYNTESE – PROTOKOL

Søgestrategi

Der er søgt efter både publiceret og upublicerede studier

- 1 Indledende søgning I MEDLINE, CINAHL, Embase and PsychINFO, Litteraturen analyseres på grundlag af titel og abstract
- 1 Søgning på grundlag af de fundne keywords I alle de inkluderede databaser Inkluderede studier: publiceret på dansk, engelsk, tyks, norsk og svensk
Periode 1990-2012
Inkluderede databases
MEDLINE, CINAHL, Embase, PsychINFO, Swedmed+ and Scopus.

ADHD – METASYNTESE – PROTOKOL

Keywords

Attention Deficit Hyperactive Disorder, quality of life, family, social support, adaption, psychological, educational, daily life skills, life impairment, social life skills, academic functioning, social adjustment, interpersonal relation, family health, social support, adolescents: 16-18 years, adult 19-44 years, middle aged 45-64 years

ADHD – METASYNTESE – PROTOKOL

Upubliceret litteratur

MedNar, ProQuest Dissertations and Theses

Hjemmesider .

- www.adhdnorge.no (The Norwegian ADHD Society)
- www.attention-riks.se (The Swedish ADHD Society)
- www.ADHD.dk (The Danish ADHD Society)
- www.adhdeurope.net (ADHD Europe)
- www.chadd.org (Children and Adults with Attention Deficit/Hyperactivity Disorder)
- www.psych.org (The American Psychiatric Association)
- www.europsy.net (The European Psychiatric Association)
- www.adhdaustralia.org.au (Australian and New Zealand ADHD Support Groups)

Database	I alt fundne	Inkluderede	Minus overlap
PubMed	309	3	
Cinahl	107	5	
Embase	407	7	
Psychinfo	192	6	17